
Blir hypothyreose underdiagnostisert?

KORRESPONDANSER

OLAV PER FOSS

Når det hevdes at hypothyreose ikke alltid blir erkjent, kan det være en idé for interesserte laboratorier/sykehusavdelinger å anskaffe utstyr til måling av akillesreflekstiden. Utstyret blir neppe stående ubrukt.

I dagspressen er det flere ganger hevdet at mange som har eller mener å ha symptomer på hypothyreose, ikke er blitt godtatt som hypothyreote fordi analyser av blodet viser normale nivåer av thyreoidea- og hypofysehormoner. Det kan derfor være aktuelt å minne om at det ca. 1960 ble innført en fysiologisk undersøkelse som et hjelpemiddel til å stille diagnosen hypothyreose, og det uten hormonanalyser: Nemlig måling av akillesensens refleksid (1). Denne er definert som tiden fra reflekshammeren treffer senen og til foten flekterer. Reflekstiden er lengre hos hypothyreote enn hos eutyreote. I Norge ble metoden undersøkt og beskrevet av Heiberg (2). Han fant hos 40 hypertyreote, 640 eutyreote og 25 hypothyreote at refleksid var henholdsvis 190 – 240, 240 – 380 og 360 – 670 ms. Overlappingen mellom eutyreote og hypothyreote var i hans materiale meget liten. Han konkluderte med at forlenget refleksid talte sterkt i retning av hypothyreose. Metoden ble brukt til å studere thyreoideafunksjonen hos psykiatriske pasienter (3). Metodens begrensning er at akillesrefleksen ikke alltid lar seg fremkalle (15 % av dem Heiberg undersøkte). Utstyret er meget enkelt. Det ble i slutten av 1960-årene anskaffet ved noen laboratorier i Norge og var en god hjelp til å stille diagnosen hypothyreose. Metoden ble senere forlatt til fordel for bestemmelser av hormonene i blodet. Reflekstiden avspeiler cellenes reaksjon på thyreoideahormonene. Teoretisk kan refleksid være uavhengig av konsentrasjonen av thyreoideahormonene i blodet. Kan det tenkes at virkningen av hormonene er mindre hos noen individer enn hos flertallet, og at disse kan ha symptomer på hypothyreose til tross for normale blodverdier? Ved diabetes er begrepet insulinres

istens en realitet. Kan det forekomme tyroksinresistens?

LITTERATUR

1. Gilson WE. Achilles-reflex recording with a simple photomograph. N Engl J Med 1959; 260: 1027 – 8.

2. Heiberg A. Achilles reflekstid som mål for thyreoidea-funksjonen. Tidsskr Nor Lægeforen 1966; 86: 1735 – 8.

3. Gjessing LR, Foss OP. Serieundersøkelser av thyreoidea-funksjonen. Tidsskr Nor Lægeforen 1969; 89: 1021 – 3.

Publisert: 20. januar 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.